

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Ssuperiores Germaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67277)

pediti sub reditum Serenissimi Principis in Transyluaniam: turbari enim incolæ & Nostrorum eiectionem pertinaciter efflagitare. Et quidem Alba cedendum erat ad tempus, tribus voluntate Principis relictis, & vno in pagis, qui Societatis bona administraret, cæteri Claudio-polim se contulerunt.

PROVINCIA SUPERIORIS GERMANIÆ.

SUPERIOR Germania e Socijs habuit plusve minusve trecentos sexaginta. Ingolstadtium septuaginta. Biburgum quatuor. Dilinga triginta. Monachium 60. Ebersperga 6. Augusta 33. Ratisbona 22. Oenipontum 4. Hala 17.

Landsperga 40. Lucerna 18. Friburgum 16. Brändruem 14. Oetinga 8. Constantia 7. Nobiscum viuere desierunt quinque: inceperunt nouem. Ista vniuersim, qua sequuntur singillatim.

COM

COLLEGIUM INGOLSTADIENSE.

INGOLSTADII diem supremum obiit P. Ioannes Rabenstein, vir olim & regendi prudentia inter Nostros, & in vulgus dicendi facundia celebris. Excusi euulgatique typis P. Iacobi Gretseri de Cruce libri. Ascetico P. N. Ignatij libello exercitati quindecim. Parochus huc lectica portatus corporis sanitatem apud medicos quaesivit, apud nos animi medelam inuenit. Impio ausu mensæ, quam prophanam putabat, se admorat, cum de subito pauore, horrore hesitans, in luce omnium concidit: eleuata, rem malam quod adhuc formidaret malè, ad nostrum iussu Decurionis deducta, vt dedoceret falsitatem. Socrus lautiore generi mensa suum maluit fraudare genium, colu acuque vitam trahere, quam animæ caelestes Angelorum denegare lautitias. Prohibiti duo qui sibi exosi violenter mori destinarant: ex his alter sutor hæreticus, vltra subulam doctus, nimis acutum voluerat in sacris Biblijs cernere, propterea cimmerijs offusus tenebris, non se, non hæresim, non vitam ferebat, se informi nodo strangulare volebat: retractum noster in Ecclesia penetrantia intimum intulit, efferendum nunquam ne ceptam bene deserat vitam. Lana castius instituta, fidei redita, quæ vt blandas lenonibus institueret illecebras, Luthero mentem prostituerat. Functi duo sanctimonia coniugij, quos Lutherus ad innuptas nuptias, inter hæreticos ferè impulerat. Instructissimam à mutis hæreseos suavoribus Bibliothecam flammis repurgauimus, sicut & turgentes necromantiæ paginas. Morientem in via publica, sub ardente sole nostri fratres dum obumbulant, repererunt, extremisque officijs quatuor ipsis sunt executi honoris.

ris. Alteri è vita etiam migranti tota adfuerunt nocte, qui putredine, putore, omniq̄ue narium peste ceteros fugabat. Nimirum ista sunt quibus Societas bonum Christi spirat odorem. Incurabili duorum inualetudini perpetuam in Nosocomio procurauimus sustentationem. Opportuna importunitate in emoriente vetula uiuentē iniuriarum memoriā extinximus. Effecimus aniculæ paterent carceris fores, quæ immāni mole ponderum luxata conuinci non potuerat ueneficij, quo saga habebatur: emissum ergo mortis simulachrum, ut in luce uiueret. Miles stationarius in paruo ex aluta culeo ceram pinumque pro amuleto gestabat; his inuolabilis, his cuncta se posse amoliri credebat pericula. Sarcinam proiecit, & agnum de meliori cera recepit, ubi noster monuit illum nihil gestare aliud, quàm certissima mentis aconita. Gymnasium ut & conuictorum collegium inclyta Principum, Baronum, Comitum nobilitate floret. Annua scholarum repetitio Iulianum, & Celsum martyres æquo spectantium motu, & plausu in scenam produxit. Tria magne Matris Sodalitia, quia uirtutis currunt uia, dirigi magis, quàm incitari debent. Tres ex his religiosas familias inuierunt. Inuentus nouus Sexuola, qui tamdiu subiectis prunis manum torruit, quamdiu aliam in corpore sensit ardere flammam. Domi, rurique elementa Christiana, magno puerorum fructu tradita. Ut mortalitatem ab armento prohiberet rusticus, salem, aquamque lultralem pecorum potui miscuit suadente Nostro, prohibuit. Suasus alius mendacij parentem quod magos ueratricesque afflaret, propterea se nullam fidem falsis carminibus habiturum promissit. Ad rem sacram ducenti floreni, ad domesticam monasterium accessit. Hoc Serenissimus Maximilianus Bavarie Dux, cum diu a religiosis, quibus olim celebre, desertum nobis cum plena iuris, dominatusque potestate donauit. Opportunus omnino, & amœnus lo-

cus fessis studio animis, Biburgumque inter & Ingolstadtum situ medius.

RESIDENTIA BIBURGENSIS.

BIBURGI hæresim quinque posuerunt. Tres nuncupatis ad D. Virginis eadem, quã curamus, votis à morbo, mortisq; periculo reualuerunt. Similibus votis ad templum D. Leonardi, cuius etiam nobis cura, conceptis, & mulier cælitus monita ægrotationem depulit, & alius paruos sed charos inuenit loculos, quos amissos dolebat. Quidam sic seruare volebat aurum, vt lentatum stomacho includere optaret, moriturus tandem, vt seruaret animam, æs malè contractum in egenos piè distraxit. Quò res religionis excrescant in his partibus, faciunt Ingolstadienses nostri, qui solemnioribus anni diebus huc excurrunt, pagos, & oppida obituri. Euulsi scelerum stimuli, discissi vetiti contractus. AEs foenebre redditum. Excussa facinora, quæ peruicaces mentes in confessione diu extundere distulerant. Deferbuit feroci vir ingenio, qui ira feruidus diu ad necem socerum quæsierat. Hæreticus hominis vulpes, carceribus ob crimina conclusus, spe vitæ Lutherum abiurarat, exomologesin simularat. Simulatum animû prodidit indicta reo mors, ore plusquam ferreo furebat, mori Lutheranus volebat, si Catholico viuere non liceret, & hic ferociam deposuit, quando Noster vultum sumpsit, vt æternas numinis iras minitaretur, sincerus peccatorum repetiuit enarrationem, fortiq; animo Catholicus obiit. Duodeviginti annorum rustica ex occulto furto prægnans informe exanimeque monstrum pepererat, vulpem

pem dices direpta pelle, rictu deducto, labris replicatis, dentibus cuspidatis; nihil hominis in humano foetu. Mater modò gestiebat, modò lasciuebat cum inaspectabili amasio, modò statuæ instar immota muta iacebat. Accersitur noster Pater, è collo præstigia detrahit, sacrum ceræ reponit signum: iubet orare miseram: illa pisce taciturnior intendit in patrem aciem: cæditur à matre, loquitur aliquando, oratque. Rogitata causam prioris silentij, prohibitam se ab adstante procero, & barbato Aethiope, qui dulcem propinabat haustum, respondit. Mox Noster imperat confessionem, auditque plenam pudoris, plenam, mœroris. Etiamnum se defiet tanto melior, quanto sapientiùs se scit fuisse pessimam.

COLLEGIUM DILINGANVM.

DILINGAE ducentis è conuictoribus triginta quatuor Societatis commentationibus exerciti: religiosi plerique. De his vnum ad Thermas valetudo coegerat, aderant frequentes pugnatōres hæretici, rati sub attrita veste bardum latere ingenium: è Philosophia, Theologia, Græcè, Latine argumenta pro telis vibrabant. Sed sic iacula rectoris. Noster, vt alij diffugerint, alij reconditam scientiam laudarint, alij superbam Prædicantium ignorantiam irriserint. Ea fama iam de Religiosis nostra informati disciplina est, vt ad collapsos cœnobiorum mores reuocandos ab Episcopis, & Principibus vocentur. E nostris Pater hoc anno varia obiuit monasteria. Eo auctore arctiorem amant, qui liberiores querebant vitæ rationem. Alijs, apud quos ægrotauit aliquamdiu, S. Benedicti regu-

las idem exposuit, septemque tum ibidem, tum alibi ex P: Ignatij meditandi formula perpoliuit: duo fuerunt Imperij Abbates: ex his alter ita mutatus, vt dixerint plerique iam facile esse obtemperare, quando virtute imperium temperatur: alter statim duos parochos ad similem ascesim permouit. Aliâ operâ multorum vitiorum latibulum (paucis multa dico) in virtutis officinam commutauimus, eliminauimusque ea, quæ priscas sanctoris vitæ profigarant leges.

FELICEM Nostrorum industriam non potuit non demirari vicinum oppidum, cui noster concionator iisdem temporibus Societatis nomen intulit, & operam probauit suam. Domi verò septeni deni ad Ecclesiam redierunt. Septem Virginis Matris alumni religiosioribus se Congregationibus aggregarunt. Aegrotis, moribundis, elephantiacis frequens & grata Nostrorum præsentia. Dimissus è carcere, cui poena capitis remissa: discedere nolebat, cupiebat mori, vt æternum viueret, ne malè in terris viuendo æternum moreretur: viuit tamen, & quidem benè, benè siquidem à Nostro in carcere mori didicerat.

TRADITIO Christianarum institutionum in Vrbe, in pagis viguit. In pagis hoc excogitatum. Post Catechesim pueri dies festos sequentis septimanæ è tabula promulgant, Sanctorumque virtutes breuiter commemorant. Similia pietatis exorsa egregiè iuuit munificentiâ R.^{mi} Episcopi huius Ciuitatis Principis, iuuit, inquam: nam iuuisse dicendus, quem nobis inuida mors inuidit. Illi parentatum in Academia exequijs, & funebri oratione habita ab Eloquentiæ magistro. Varijs temporibus in septè varia loca excurrerunt Nostri. Conciones, confessiones, explicationes catechismi, cæteraque Societatis cõmunia munia reticebo, rariora perstringam. Quindecim ab hæresi exempti. Noua sacrarum rerum facies: templa vetustate

tustate, neglectuque squalentia pristino nitore restituta. Suppellex diuite auctu nobilitata. Disputatum cum Doctore hæretico non citra sudorem: obmutuit victus, sed non mutauit pertinaciam, licet Nostro non negaret victoriam. Puer è puerorum lectione didicerat quando non liceret vesci carnibus, ideo interdicto die appositas canibus proiecit, causam facti rogatus: Quia, inquit, ista edulia mihi non cani hodiè prohibita sunt: at frustillum erat: Nec sanè, subiecit ille, pomum magnum quod primum parentem nostrum ex horto eiecit. Alterius prandentis fauces bolus intercluserat, admittendi remittendique aëris propemodum præcluserat vicissitudines; adest Noster, properè monet de faciendo confessionis voto, vouet, mox bolum aqua diluit deglutiuitque. Exegerunt duo illegitimas tori partes, cauitque vnus ne mulier rediret vnquam, quò venisse debuisset nunquam. Alia turpem copulam pulchra fuga disrumpere cogitauit. Agni Dei imago lemures, nocturnosque timores, quibus duæ vexabantur, sic abegit, vt non redeant amplius. Exposita in nobili Ciuitate Imperij sacri Chrysmatis necessitas.

COLLEGIUM MONACHIENSE.

HAERESI exsoluti vndetriginta. Diuinas ad epulas facilè viginti septem millia conuiuarum accubuerunt. Inimicitia ætate, tempore magis ardentes extinctæ. Libri voluptatum illicites, superstitionum pleni, Luthero infecti, in ignem coniecti. Varij furdis verberibus, morbo, voce nocturna, vi concionatoris impulsu crimina detexerunt, & conscientie furias submouerunt. Prohibitæ manus, quas sibi duo vio-

lentas adferre cogitarant. Virgo ensē pectori admo-
tum, adolescens cultrum pectori impositum, contempe-
runt, ne violati pudoris postea illos puderet. Alia ducen-
tos florenos reiecit: quarta lenocinātem colapho abegit.
Collocatæ virgines, auersæ libidines, detractæ pellices.
Deserta hæreticorum seruitia, ne ferulis conditio animæ
obesset libertati. Compos sibi reddita mulier, quæ impos
propterea, quòd aurum à dæmone oblatum illam nonni-
hil auertisset. Ancilla nostrum frequentans templum,
quadraginta diale sic peregit ieiunium, vt frugali conten-
ta prandio, ne panis quidem postea buccam acciperet.
Ab hera mirante, tribus quot diebus donata teruncijs,
omnem illam pecuniam herili animo Christo pauperi di-
uisit. Ex ephebis Reginae cæli, aliquot religiosam vestem
induerunt apud Cappucinos, & Franciscanos. Vni oppor-
tunitas, vix enim noua vita placere ceperat, cum ad æter-
nam vocatus. Omitto solemnia cæterorum, vt breuior
sim. Meditationibus Societatis exculti quatuor, tres pri-
marij huius Ciuitatis. Scholæ suum tenuere tenorem. Se-
renissimus Albertus Guilielmi filius huc hoc anno Ingol-
stadio redijt, reduci gratatæ Musæ. Aliquamdiu nostras
adiuit scholas. Sæpius dixit semel in præsentia paræti, cui
sic placuit, vt clam filij magistro ad se vocato, pleno hi-
laritatis ore significarit, sibi eiusmodi litterarium exer-
citiū vehementer placere. Modò priuatos inter parie-
tes informatur Princeps, & litteris à Nostro, & Palatinis
moribus à Censore Ethico. Catechesis toto anno qua-
tuor in locis in ciuitate: concio sitraliter in nostro templo,
& aula Gallicè Germanicèque. Aduentu & verno ieiunio
sex in sex pagos dimissi, magno puerorum, & adultorum
fructu. Docta mulier amare vitam, quæ mortis desiderio
cacodæmonem inuocarat. Insanus homo tamdiu sapuit,
quamdiu necessum fuit ad peccatorum confessionem.

RESIDENTIA EBERSPERGENSIS.

EBERSPERGAE duceni iam, tricenique antelucano apparent sacro, qui vix deni quini ante intererant. Ex nostro concionatore didicerunt pagani amare Decurionem, à quo mirum quantum animis diffidebant. Scholæ Christiani officij tribus in locis haberi cœptæ. Frequentes ad nos concurrunt rusticici, vt scelera cæteraque animi onera exonerent: in extrema necessitate adiutus senex supplicio afficiendus, ita vt bona mors malam obscurarit vitam. Magnus Eberspergæ S. Sebastiano honos. Ad templum nostrum, in quo cranium magni martyris colitur, remotis è locis in intima subucula nudatis poplitibus proreptant peregrini. Et magnum insigneque S. Sebastiani suos in cultores patrociniū. Peste correptos curauit, alios necorriperentur hospitauit. Fascinum depulit: capitis, oculorum dolores, pedum tumores disiecit: apostemata sanauit: expirantem, candela enim cerea in morientis manu ardebat, in vita retinuit.

COLLEGIUM AVGVSTANVM.

Christophorus Rosetus Augustæ finitit, pridie mortis cum pios himnos cantitaret, interrogatus quid postero die in tēplo cantandum esset? ea respōdit quæ in piaculari sacro pro defuncti anima fuerunt lecta, Ego sum resurrectio & vita. Felix

dum vixit in regenda iuuentute. Ad tres quarta concio accessit, in qua cum Noster de quaestionibus Lutherum inter & Catholicos controuersis disputat, fit curiositas aliquibus salutis principium. Viginti octo in Ecclesiae Romanae album nomina retulerunt. Sua mira iunioris etiam aetatis in retinenda fide constantia, quaeque perpetitur, Christum sibi eripi non patitur. Rem duobus tantum, possem pluribus, declarabo exemplis. Adolescens bene literis tinctus, melior parente filius: quo pertinace haeretico utebatur, ea nocte, quae Christi nati memoriam reuocat, in aede maxima inter beatorum spirituum coetus stare visus, audireque himnum sancti Ambrosij, Te Deum laudamus. Sequenti die dum est, ubi se noctu putauerat, ingeminatas in somnio Angelorum formas conspicit, simulque attendit nostrum concionatorem in Dei cum S. Ambrosio laudationes prorumpentem. Miratur vigilanti representari, quae somnianti obiecta. It, redit, reditque, ut Nostrum dicentem audiat, rescit parens, vapulat immanissime filius: repetit tamen templum, repetuntur verbera. Clam ad nos adrepat in Collegium: e scripto obijcit, iniicit, dubitat, rogitat, capit, capitur: coronam B. Virginis accipit, domum abit, excipitur, excutitur, symbolum catholici pectoris latere non potuit: percutit, ferit parens, furit Praedicans, perstat immotus adolescens: ablegatur in gymnasium Lutheranum, rosa inter spinas spirat, stella inter tenebras splendet. Pungitur, ridetur ab omnibus, sed fidem e corde, Deo iuuante, nunquam expungent isti tenebriones, ut ipse adolescens suis ad nostrate promisit litteris. Virgo Norimbergae, a mercatoribus Italis, honestissimis viris, a Luthero deficere suasa, patria exulare proposuerat. Venit Augustam, aduolant nuncij, aduolat mater, omnia fiunt quae furor haereticus, mulierisque impotentia suadere possunt. Virgo custodia detinetur, dimittitur, a Nostro absoluitur. Furunt parentes,
conque

conqueritur Magistratus Norimbergensis raptorem Italum, raptamque filiam impunè è carceribus emissos. Repetitur virgo. Augustani se excusant, significant se insonnem è carceribus iustè dimisisse. Non audiunt hæretici, filiam repetunt: timore dissidij inter duas nobilissimas Imperij ciuitates interdicitur virgini Augusta. Fugit hæc in asylum oppidi Bauarici. Adest parens, adest procurator, versutus in litibus actor, petit virginem, raptis non esse ad asylum fugam ostendit. Monet noster, (qui eò casu venerat,) Senatum, puellam non raptam, sed desiderio nostræ religionis profugisse. Res. tota ad Serenissimum Bauarum refertur. Quid futurum adhuc incertum. Virgo interim cupit se Deo in Virginum familia sacrare.

NEC priuatas tantum, sed etiam publicas reportauimus de hoste victorias. Quatuor supplicationes pompa maxima, populo frequentissimo hoc anno vsurpatæ, & celebratæ, concurrentibus rusticanorum labaris. Personuere vici patrio carmine, multa felici ausu recuperata, quæ plurimis annis timor hæreticæ audaciæ abstulerat: sic Lutheri caput perculsum, percussumque, vt ipsi aduersarij suam Ecclesiam agere dixerint animam, magistratumque nouitatis affectatæ incusarint: sed responderunt togati Patres, se nouitatem minimè affectare, prisca Catholicorum consuetudines Catholicis permittere, si quid tale in suis cœrimonijs haberent, exercerent sanè. In istis porrò celebritatibus Rogationum erexerat textorum Collegium materia diues, arte perelegans labarum, ad quod omnes linteones confluerent, tanta nostrorum antagonistarum admiratione, vt per ciuitatem plurimus rumor sparsus fuerit, nos multa millia aureorum in illos diuuisse, qui se Catholicis adiunxerant, propterea non pauci suam nobis fidem vendere volebant, quam ne teruncio quidem putauimus emendam. Quinta supplicatio

fuit Canonorum in nostrum templum decreta, antequam Augustanum Pontificem eligerent.

ELEGERVNT qui omnibus bonorum votis expetebatur, Henricum Knoringer, nepotem Egolphi Knoringer, qui post Othonem Cardinalem Episcopum hie egit. Coeterum virgo nostri templi plurimis annis inclinata, sanctum deprecata Vdalricum, audiendi sensum recepit. Alius diffidentibus medicis, à S. Francisco, purgata apud Nostrum conscientia, valetudinem impetrauit. Illustri familia nata virgo cum ignoto medicis morbo affligeretur, voti causa pedibus Oetingam profecta, patronæ Virginis opem sensit. Lauretana mater alium aqua liberavit intercute. Puella non multum forma ab Oceani Sirenibus differens per tergum occiput inuis plantis iungebat. Sanitatis spe ad sacros cineres, in montem sanctum adrepfit, vbi reflexis pedum nervis constanti vestigio restà solum institit, vestemque prius totum tegentem corpus, postea vix medium tecturam, anathematis loco è tholo suspendit. Quia in ægros incidi, apud hos multas noctes peruigilauius. Abierunt ex his aliquot viri illustres & foemine, in quorum laudes excurreret calamus sine amplificatione, sed genus scripti mei non permittit satis laudaro, si Urbis Prætorem, & M. Fuggeri vxorem obiisse dixerò. Mors vitæ respondit, vita religiosos etiam homines ad imitationem prouocauit. Vocati Nostris saepe in pagos, arces, coenobia, oppida: spes in itu, lætitia in reditu. Lites domi forisque compositæ. Placata mulier, cui inopinata mariti mors vitam ferè ademerat. In gymnasio dialogi dramatici plausum tulère. Sodalis auxiliare carmen sagæ mulieris nec quidem audire voluit, distans, se dolere malle cum Christo (erant extremi quadragesima dies) quam dæmonis beneficio valere. Valuit hoc responsum, & apud numen sanitatis impetrauit beneficium,

ciūm, ipso enim Paschæ die surrexit incolumis, nec postea vel morbi vestigium sensit.

COLLEGIUM RATISBONENSE.

P. Petrus Loperius è Rheno, cum magistro ordinis Teutonici, cui à confessione, huc veniens catarro interceptus extinctus in nostro Collegio, vir tum viuens, tum moriens semper magnanimus. Tricenis ternis horis cum morte certauit, victus, vt spes est, cælum triumphaturus adiit.

COMITIORVM tempore insignis pietas Serenissimi Matthiæ Austriaci, cæterorumque Imperij Procerum. Frequentes illi in comprecatione quadraginta horarum, eorum nutu instituta. Spectarunt tragœdiam Herodianæ crudelitatis. Spectarunt scholas: eos delectauit perspicua ænigmatum obscuritas: felix, & nata anagrammatum traiectio; picta emblematum elegantia; breuis epigrammatum subtilitas, & Epici granditas. Hoc anno è Lutheri libris quatuor Noster exscripsit libellos, libellos quidem, sed magnos bonorum clypeos, & magna tela ad magna hæreticorum vulnera. Hos legerat artifex, mox ad verbi buccinatorem accurrit, sciscitatur verane, quæ ex Luthero noster scriberet. Finxit se Minister negotijs occupari, misitque rogitantem ad alium Prædicantem. Hic ingenuè fassus est omnia reperiri in Lutheri libris, sed non se in Lutheri verba iurasse. His auditis artifex adolescens mox Lutherum eiurauit. Eiurarunt similiter alij triginta sex. Ex his vna, quæ ab vmbrarum rege caco-dæmone in Prædicantis forma noctes & dies diuexabatur. Non mirum si hominum hostes momorum istorum
fumant

fumant laruas , cum & illi mendax dæmonis os sepè affumant. At Noster orator eorum mendacia sic veritate reuerberat , vt feuro mandato hæretici suos interdixerint nostris concionibus. Diabolus enim, inquit, etsi fraude instructissimus, non posset non peruerti, si Iesuitam istum audiret dicentem. Duo ex alijs Patribus, cum ægrotorum pedes medicato vngunt oleo, tantum effecerunt vt alter statim hæresim abiuraret.

I T V M sæpe in varia oppida, in pagos, in Hercyniam siluam, magna siluescentium animorum vtilitate. Parochus cum, quas meminerat culpas, apud nostrum eluisset, à Paroecis rusticis veniam deprecatus est, loquentibus lachrymis. Sedecim fidem complexi. Confirmata Illustris foemina, quam cognatus scripto ad Lutherum pelliciebat. Iussu Senatus liberi, ancillæ, famuli ad Christi doctrinam coacti. Magiæ schediastmata prohibita, sicut & ludimagister eorum scriptor monitus. Talia dum Nostri obeunt charitatis officia, dum disitos pagos, vt pluribus profint inuisunt, calcanda sæpe fuit alta nix per montes inuios, transeundus pons semiruptus, non sine periculo transeuntis, & quidem vnus cæli iniuria grauissimis tormentibus cruciatus, quibus atque tria sacra Consolatrici afflictorū vouit, statim liberatus. Sodalitas castæ Parentis titulis suis dignam se probat. Ex hac ad excitata Christi sepulchra se pia crudelitate diuerberabant aliqui, quos intuens hæreticus, ductis suspirijs, suis qui aderant socijs inelamauit: Vt vt sit, præciara hinc multa fiunt. Postea se tristis è templo eripuit.

A T vt fluunt mortalia, D. Iacobum Mullerum, lumen Ecclesiæ Ratisbonensis, fautorem Societatis vnicum amissimus. Pridie quàm tangeretur apoplexia confessus fuerat, feceratque domi nostræ. Qui nos viuens defenderat, mortuum propugnaimus à canum dentibus, qui mordere volebant, quem ante allatrare non audebant. Heu &

Sere

Serenissimum Philippum, Cardinalem, huius Urbis Pontificem mortis umbra obscuravit. Monachium abiturus valetudinis causâ, secum abduxit Nostrium, cui conscientiam credebat suam. Monachio Ingolstadtium primo vere abiit, ut ibidem mitiore frueretur cœlo. Ingolstadtij ad Nostros diuertit, moratus octiduum, quæ interim instruebantur ad amplissimas migravit ædes: sed arrisere magis nostræ, ad nos remigravit, hebdomadamque illam, qua lugubri coerimonia defuncto Domino Ecclesia parentat, magna religione nobiscum exegit. Post Pascha in arcem Serenissimi Parentis concessit: hic alterum è Nostris ad se iussit euocari, cuius sicut & alterius, quo à conscientia utebatur, noctu diuque omnia expertus laudavit officia, ingenueque dixit, non ea se vnquam in Societatem contulisse beneficia, quæ voluntati suæ vel meritis nostris responderent. Monitus à Medicis de vitæ extremæ momento, In cœlo, inquit, viuere iucundius. Supremis munitus sacramentis nostros hortatur, illachrymantes excitat. Nocte media conuocatur familia: adueniunt Serenissimi Parentes, Nostri Litaniam inchoant; Sanctos ille modò nominat, modò orat. Cômonefactus à nostro de insignium suorum symbolo, quod erat, *Dominus illuminatio mea*, mox cum astantibus eundem psalmum recitauit, ut ventum ad illum versum *Vnam petii à Domino, hanc requiram cæteros* præuertens magnanimo pronunciauit spiritu. Paulò post accepta candela de Parentis manu, felicissimè obiit, abiit accepturus illam, quam à Domino petierat. Parentatum optimo Societatis parenti, huius Collegij fundatori. Ratisbonæ, Monachij, Ingolstadtij luxerunt Musæ, luxerunt aræ, luxerunt suggestus, luxerunt typographi.

INGENTEM de morte tanti Principis dolorem mitigauit Fuggerus in Episcopum à sacro Canonorum Collegio vnanimi consensu postulatus: huic de more Noster gratulatus Societatem commendauit, commendatissi

datissimam esse dixit senilibus humeris graue pondus impositum gaudens in eo loco, vbi non deessent, qui aliamquam in laborum partem venirent. Iam olim, inquit, cum Patribus Laynes, Salmeron, Bobadilla, Lanoio, veterem iunxi amicitiam, nunquam disiunxi, cupio quod reliquum est vitæ vobiscum exigere, apud vos si non filij, vel saltem serui loco ero. Hæc cum dicebat, Patres cum nostris nominabat, lachrymas insignis in nos amoris indices abundè fundebat. Sæpe Patri nostro confitetur, sæpe vel audit, vel facit apud nos rem diuinam. Quam verò Deo gratus sit, vel ex illo colligas, quòd hæreticus qui illius inaugurationem riserat, aquis suffocatus sit. Et verò Collegium nostrum hoc anno publicis litteris relatum est inter Monasteria Bauariæ, iisdemque quibus illa ditatum immunitatibus. In templo binæ aræ, opere, statuis, auroque insignes, quas liberalitate tum aliorum, tum præcipuè generosi Comitis Conradi à Chuen persoluimus.

COLLEGIUM

OENIPONTANVM.

RAEVALVIT mors in P. Petro Deckio, viro suæ prodigo vitæ si alienæ salutis affligeret spes. Ad Ecclesiam reuersi sex. Quidam ruente plastro, ne vita obrueretur, Dei matrem voto emisso in auxilium vocauit: adfuit: etsi enim feno fuerit oppressus, extractus tamen sanus & incolumis votum soluit, vbi prius in nostro templo peccatis se soluit, gratiæque sacramentum sumpsit. Reuerendissimus Chiemensis Episcopus & opera & conuentu gaudet Nostrorum: ad sanctiorem sacerdotij honorem aliquos in eade nostra ordinauit. Dirempta lis Dynastas inter, Nostro arbitro;

arbitro; cessit uterque, ut uterque vinceret. Die quo Christus Dominus in niuea panis imagine sub thesa deferri per Urbem solet, recitati dialogi quatuor ad pietatem compositi. Errones duo heretici petulantius in Christi parentem oblatrabant. Blateronibus se opposuit noster discipulus. Vibrassent nebulones pugionem in adolescentem, ni aduenissent, qui pugnaces animos retunderent. Eiusdem Parentis Congregatio sua pietate sibi nomen & reuerentiam apud ciues conciliauit. Imperantis Cæsaris magna in nos liberalitas, data vini plaustra tria, remissum æs alienum ducentorum amplius florenorum. Iussi Tyrolensis Curiaë magistri Collegij augere censum; scholas pridem ademptas restituere. Assignatæ vini nobilis quatuor urnæ ad sacrosanctam libationem; decreta perpetua cera, oleumque ad lumen in templo alendum.

COLLEGIVM

HALENSE.

R. Lucas Schoggerus vix Rectoris munere abierat, cum & e vita exijt, optimi vir exempli, & nostræ disciplinae admodum retinens. Rerum fidei explanatio celebrior, cum quatuor abecedarij Magistri sua cogerent ad Catechismum agmina: ex his noluerunt ingenua pectuscula dependentem e collo gestare agni bullam, ni prius labeculas eluissent: nec mirum, talibus enim e cera orbiculis fontico morbo comitiales liberati; ut & puella terriculamentis nocturnis, quibus domestici alicuius manes illam infestabant. Ut Halæ sic in tribus pagis explicata puerorum doctrina, vno die finita explicatione, ducenti supra triginta conscientiam explicuerunt. Vni cui desperatæ valetudinis

nis

nis persuasio morbum producebat, sanitatis spem persuasimus; suafisse benè recuperata probavit valetudo. Alterum vindicibus facinorum curis tanto eius gaudio exsoluimus, ut effusus in pedes lachrymis, quas orè non poterat, egerit gratias. Non nemo etiàm obiecta Patris nostri per insomnia specie, intellexit, quis interturbatrices somni & quietis cogitationes ex animo deturbaret suo. Diffensiones animorum in perniciem erumpentes in confessionem mutatæ. Redhibitum æs iniustè retentum, Pellex confessione elota, ne in coenum obscena reuertetetur, aliò amandata. Aliqui quibus abiecta desperatione salus causa erat proiectæ in flagitium vitæ, nostrum per Patrem ad frugem reuocati. E Sodalibus pauca de multis, meo more, adiungam. Tres Cappucinis se addiderunt. Vnus epota lustrali aqua febrim, sitimque extinxit. Alteri infractæ alapæ bis, quòd sana suadere non cessaret. Vt quiesceret aliquamdiu operarius, Sodalibus laborem continuauit, ne interrumpetur merces.

DOMVS PROBATIONIS LANDSPERGENSIS.

PATER Matthias Schoertfirb, homo plurimorum in Societate laborum, vbi paucis diebus decubuit, mox linquente inopinanter spiritu, mortales deseruit, contraxisse putatur morbum ministrando ægroto patri, quem huc ex Heluetijs adduxerat. Nunquam amantiùs amas, quàm cum, ut alteri commodas, tibi incommodas. Aliquot à peruersa fide ad veram conuersi. Placata graues inimicitia. Tres ad fortem mortem, dum ducuntur ad patibulum incitati. Duo doctrina & sacerdotio insignes certum vitæ genus delecturi, ex præceptionibus P. Ignarij, apud nos delectum

Etum fecerunt. Illustris Comes peripneumonia licet tabescens ex arce ad templum & à diuinis epulis ad frugalem triclinij mensam deportari voluit. De Xenodochijs, gerontotrophijs, carceribus publicis sat. dixero, si gymnasia tyronum dixero. E nouitijs duo Patres duos in pagos rem sacram verbaque facturi eunt quot septimanis, operam benè collocari arguit fructus, tantum apud animos paganorum effecit vterque, vt Assumpta in cœlum Christi Mater coelesti mensa Filij participaret omnes, vnum alterumve si detrahas. Ex altero horum pagorum quidam Societatis homines contemnebat, vt sacris interesset, aliò se conferebat, vel domi hæsitans, nec intererat quidem; in pessimo exemplo imitationis legem vxori statuerat. Moritur hæc prior, nec multo post ipse sanus lectum perens repentina morte extinguitur miser. Vox populi improuisum funus contemptoris fuisse poenam.

DIVERSIS temporibus dimissi varij Patres in varia loca, vbi etiam diutiùs commorati sunt, eaque effecerunt propter quæ missi, in vno loco extremam victionem reuocarunt. Missi quoque per mensem peregrinatum tyrones. Sæpe ab integris etiam oppidis irrisi. Ter prohibiti cinitates intrare, vel stipem emendicare, à tribus hospitij in eodem loco reiecti. Alibi hospitium vix introgressis, en intemperia, homo ingenij ad scommata salacis inclamat, dandum vinum stanti pro foribus mulieri, sic impetrasse Iesuitas diuersores, vt quæ farcinulas ferret. At Nostri ad conuitantem furdi, vel potius muti, gaudebant se pro nomine IESV contumeliam pati. Alij alibi Societatem sic probarunt, vt renouata concionandi opera renouatam meruerit laudem. Inlectum frenum linguis ad iurandum promptioribus. Retectis inuolueris nudatam alicui obstupuerunt hæreseos deformitatem; sed riuores & opes ponuntur ante salutem. Monitus

helluo qui ioco alijs imprecabatur, videret ne Deus iocos in seria verteret. In monte sancto aures prębuit Noster rustico, qui sacre Communionis voto perditam recuperarat sanitatem. Mulier millenos florenos nobis assignavit.

COLLEGIUM LVCERNENSE.

PLSAVIT non penetrauit fores Collegij Lucernensis mors. P. Theodoricus Canisus epilepsia tactus reualuit quidem, sed retinuit etiam foedas morbireliquias, sic enim labefacta memoria, vt nomen proprium pronunciare non possit. A turpitudine duæ, ab incestis nuptijs reuocati quatuor. Concordati discordes: prohibitus non nemo sacram Eucharistiam in vitiorum demittere sentinam. Vxor maritum morti obluçantem ad peccatorum expiationem impulit, expiatus obiit. Triceni septeni Ecclesiæ Romanæ additi; vni sua for fuit casus ligni, hoc enim grauiter fauciatu permisit accersiri Nostri, à quo ita in fide cõfirmatus, abiurata heresi, vt pro illa vitã profundere optaret. At mortis desiderio vitam impetrauit apud Deum; paucis enim diebus, quod nemo sperare ausus, conualuit. Inter Lutheranos Catholicus carnes vorarat, intumescabant fauces cum ingenti dolore, detumuerunt, vbi promisit, se nunquam amplius ad carnariam ingluuiem rediturum. Inhibitæ superstitiones. Elicitus liber, qui in animę dispendio falso credebatur corporis præsidium. Laudata foemina quæ vulneris, mortisq̃ue minas, & herum contempserat impudicum. Apertæ initio Quadragesimæ scholæ, quas anno priore lues clauserat, antequam Nostri redirent

redirent è cœnobijs , ad quæ defluerant , sollicitandus fuit Senatus: nostra siquidem præsentia aliquamdiu care-re volebat , ne semper careret , si prius rediremus, quàm cæli contagium aura melior purgasset. Reuocauit tan-dem, egitque gratias religiosorum Collegijs , ad quæ nos commédaticijs literis dimiserat: dimiserunt ergo nos Re- ligiosi tanto suo dolore, quanta maxima nos hospites be- neuolentia obseruarant. E varijs missionibus (vt omittam quæ silentium loquitur) hoc insigne. Quod alij incassum tentarant perfecimus. Sacras Deo virgines ad vitam suis legibus conformem, à qua procul longè abierant, reduxi- mus. Speratur in bono constantia , cum sublata sint qua- illas inde depulerant, quò se redijsse gaudent.

COLLEGIUM
FRIBVRGENSE, ET
Brundrutanum.

FRIBVRGI abeunte Decembri concessit e-
vita P. Petrus Canisius , parens huius Prouin-
ciæ, primulque è Germanis cui Societas pla-
cuerit , vt in eam adlegeretur. Septem supra
septuaginta erat annorum; defectus ætate; hiberna, ea-
que diuturniori affectus grauedine; morte confectus est
12. Kalendas Ianuarij; die qui S. Thomæ Apostolo festus
fuit. Paruo ante mortem momento quasi diuinum quid
intuens fronte, vultuque in hilaritatem composito, manu
certum in locum protenta: Videtisne, inquit, videtisne eo
in loco? Mortui corpus in principe Ciuitatis æde, summa
Collegij Canoniorum voluntate, humatum est: vbi spe-
ctabilis D. Præpositus (cui Pater, aliquotque alijs, em- o-

rientibus vocibus benè precatus, Societatem & Remp. Friburgensem commendarat) post preces vespèras è loco superiore, conflente concione de tumultu laudibus dixit. Dicerem & ego de mortui vita, ni illa longiorem deponeret narrationem. De socijs quindenarij fuerunt hoc anno Friburgi. In ciuitate conciones statæ tres: in pagis, sicut & catecheses frequentiores. Ab heresi reuocati decem. Effectum apud aliquot coniuges tecti toriq; seruarent societatem, apud alios vt ad desertam redirent. Suppressa odia; exempta scelerum conscientia: oppressa superstitiones, vt & desperantis animi intemperia. Deiectus sacra confessione hominum hostis ab importunitate, qua se captiuæ fauces strangulaturum minitabatur. Nostris deprecatoribus quatuor è carceribus in libertatem emissi, qui mox nostro in sacello de peccatis ritè expiati sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum perciperunt. Retracta mulier à scelere quo præceps se aquis suffocatum abibat. Coniugi meliori tentabat maritus ferro, mortisque minis Ecclesiæ fores claudere, sed pia matrona suis apud Deum precibus marito aperuit, sicque iam vterque templa frequentat, vt de frequentia dicas ambo certare.

DE maiore Sodalium Collegio hoc ad memoriam. Ciuis quidam bono amici dolo attractus, in confessum Parthenium, Patrem nostrum de operum bonorum communitate, quam Sodales inter se participant, differentem, audiuerat: inclinabat animus ad Congregationem, necdum procumbebat, dum germanus frater è scalis semimortuus decidens inclinatum impulit. Hic igitur sollicitus conclaue intrat, pro fratris sospitate Matrem Clementiæ precatur, meliora pollicetur, se nomen Sodalitio daturum vouet. Votum ratum habetur: æger sensim sensus, animosque reuocat, post noctis medium incolumis sibi restituitur: retractabat adhuc alter votum exsoluere, pecunias

pecunias pro voto offerebat, donec ancilla furore nescio quo acta dominum inuadens differentem compulit se Sodalibus adiungere. Adiungenda & his pauca foris gesta.

FERVENTE æstate cum in Præfectura Vauruanâ, loco hinc non procul dissito, fons salubritatis fama cœpisset celebrari, ad eumque sublatis signis supplicantium ritu confluerent homines, missi bis è Nostris aliquot, qui diuinam bonitatem in salutari prædicarent aqua, quod tanta fecerunt audientium fiti, vt lachrymis verba exciperent, pro exceptis pecuniam offerrent, gratiasque maximas agerent. Trecentæ triginta tres confessiones audita. Octo mulieres quæ à malo genio credebantur infestari confessionis sacramento sibi quietique redditæ. De his vna sensit postea sibi è pedibus, sicut & ore aliquid elabi. Altera præter varias gestulationes varijs loquebatur linguis, relique longè abditas indicabat: & huic malus vexator excussus piaculari apud Nostrum peccatorum dinumeratione, sancta que panis Angelorum perceptione. Consuluit ibidem noster religionis asylum viro nobili, qui quo numinis voluntatem intelligeret, aspero tectus cilicio varias peregrinationes obibat. Lustrati à Nostro vtiliter Dolemontanæ vallis pagi, vt & ipsum Dolemontum. Instituti sacris initiandi, disputatum de sacerdotis officio, concurrentibus ex vicinis, remotis etiam locis ad nouam lectionem parochis. Explicati conscientia nexus. Docta multa, quæ à multis pridem sciri debuerant. Alea prohibita. Concio, catechesis frequens in frequenti turba. Repressæ discordiæ variorum. Excitatus Christo Domino honorarius tumulus: castigata priorum temporum impietate, quibus temporibus sacram hostiam in sordido, foetidoque loco statuebant. Eiectæ mulieres impudicæ. Vna ex his inimicitiarum, malorumque multorum fax diu fuerat.

SEQUANIS etiam grata Societatis missio. Data aures contenti Serenissimæ Lotharingi ducis vxori. Auditi alij duo Comites. Vt rustici monticolæ Nostrum venisse intellexerunt, maximo concursu linquentes laborem, ad concionem aduolarunt. Superest Colmaria Imperij ciuitas in Alsatia: hîc religionis summa impunitas: Senatores, ciues magnam partem Lutherani, cæteri ferè nomine Catholici. Eò missus Pater suasu Basiliensis Episcopi, presso Societatis nomine, Noster se agebat concionatorem. Admissus in suggestum tribus concionibus effecit, vt triginta expiatis animis cælesti epulo communicarentur, quos dilaudans iniecit alijs pudorem, quibus pudor similem laudem eripuerat. Super mensam cum à tribus primarijs conuitia ex Hasenmulleri scriptis in Societatem iacerentur, Noster prudentia vsus, nactus occasionem se Iesuitam dixit, mendaciaque occulta veritate (mentiebantur enim heretici quendam Doctorem Ingolstadiensem à Nostris deceptum miserrimè mortuum, qui piè inter brachia eiusdem Patris nostri obierat) refutauit tanta modestia, vt eam postea in triuijs, Senatu, conuiuijs vehementer laudarent. Redijt per dies quadragenij ieiunij, conatus multa, nihil apud Senatùm promouit quidem, sed dicendo tantam concionem conciuit etiam aduersariorum, vt subsellia fuerint in templum inferenda. Permoti Catholici vt tales essent quales nominarentur. Ab hæresi respuerunt quatuor, plures impediti ne ad Lutherum transfirent. Post discessum sparsus per totam ciuitatem rumor, præcipitantem heresim leui impulsione prorui potuisse, si Iesuitæ conciones longiùs prorogari potuissent. Alius Pater in pagis Colmaria adiacentibus ad rudimenta Christianorum, & rusticorum exhortationes incubuit. Duo perfidiam detestati, nostram professi sunt fidem. In alijs prostrata in malo pertinacitas. Docti qui aliter, quàm debebant, sacramenta administrabant.

Instructi

Instructi pagani numerare peccata, qui nec ante id fecerant, nec faciendum sciuerant. Firmati fideles contra hæreticos astus: dati libelli pro clypeis. Ista dum fiunt, fuerunt duo Prædicantes, & quia maiori molitione Nostrum insequi non audebant, petulanti consectabantur lingua. Duos nebulones, inquebant, in istam venisse Prouinciam, qui ficta pietate pijs mentibus insidiarentur. At respondabant Catholici, quid vos iactatis cum Iesuitas longè abesse scitis, iam adfunt, congregimini, videamus quanti assurgatis in hastam.

RESIDENTIA OETINGENSIS.

OETINGAE me rara vocant, propterea solemniora Societatis officia vel non attingam, vel leuiter perstringam. Exercitamenta P. Ignatij quatuor Monachos exercuerunt, emanfores duos, quorum alteri reditus ad Monasterium, fuimus auctores. Ab obscena familiaritate ad castum pudoris amorem traducti sex. Vndecim amatam oderunt hæresim, vt exosam prius amarent Catholicorum fidem. Tanta confitentium multitudo, quæ solido diei noctem cogat addere, tanta frequentia ad conciones, vt elato suggestu sub dio sit concionandum. Morbus contagiosus familiam prostrauerat, nullus periculi metu cibo iam defectis alimenta ministrabat, Noster ista inaudiens sui immemor, at non Christianæ charitatis, ægros adit, conscientias emundat, corpora sorbitiunculis, quibusque potuit culinæ fomentis curat, stipem corrogat: tamdiu adfuit, quamdiu sanitas abfuit. Alia familia, vt ab extrema emergeret penurie, ad quotidianos labores recitationem

litaniarum, vespertinam factorum examinationem, frequentem coelestis panis usurpationem addidit. Emerfit, tantumque pietatis exemplum alijs statuit, vt Religiosorum familiam representare videatur. Sciomanticus umbras tartareas nostro suafu conciere desijt, ne sibi aeternam ciceret perniciem. Exemptus alius à plurimis vexationibus diaboli omnium rerum promittentis scientiam. Mulier cupida providere futura, coniectores erat percontata. Diuinarant harioli foeminam se adhuc in multa coniecturam flagitia. Sollicitam propterea desperatio agebat: nulla quies suspensas leuabat curas. Dum è coelo iussa Oetingam ire, & se eijcere de peccatis, in qua se abiecerat, eiecit, & iam diuinatos contemnit euentus. Mulier alia liberata est à nocturnarum strepitu laruarum, à gelato, aliquando ignito palpantis contactu, quando hic pietatis animi piaculis Matrem misericordiae inuocauit subsidium. Eadem Virgine sospitatrice impedita mater, quam dederat filijs, adimere vitam. Duo vorticibus impliciti iam iam mergendi emerferunt, diuina Virginis ope, confessionisque & sacrificij voto. Infans quoque aquarum violentia abreptus in profundo haesit, dum puer alter parentes abrepti in clamaret. Accurrunt celeres quamuis vlla sine spe, quia tamen amata, etsi adynata tentamus libenter, auersis pedibus suspensum tenent filium. Mater voto facto Oetingensem Virginem pro auxilio feruenti prece vocat, haustas puer exgurgitat aquas, recuperata vitae motu dat signa, parentisque latitiae reddit. Nauigium scopulo impactum non progredi, non regredi, tantum in gyros dirigi poterat. Naucleri seruus in cymbam alligatam, nescio quid allaturus dum se demittit, ab extenso fune imprudens in flumen excutitur in imo certulea veste fulgentem matronam videre visus simul, puncto temporis ignarus modi restitutum se cymbae obstupescit. Oetingae, quo gratius gratias ageret Matri gratiae
apud

apud nos conscientiaē labes emaculauit. Emortuus præterea foetus reuixit tamdiu, quamdiu illi necessum ad æternam vitam. Post Clementem B. Virginis benignitatem dicerem de liberalitate munificentissima Principum Bavariz in nos multa domui nostræ, multa templo dede-
runt hoc anno. Ast ne dicam me ipsi prohibent, cum sic dent, vt nunquam dedisse videantur quicquam.

MISSIO LVNÆ-
LACENSIS.

LVNABLA CVM, vulgò Marsoe, cœno-
bium est peruetus in finibus Austriae, supra
Anysum. Antistes vt subditos qui sunt plurimi,
Ecclesie Romanæ subderet, ex octo Paroecijs
iam octo magistrillos errorum submouerat. Calice popu-
lo interdixerat, secus volentibus sex intra septimanas so-
lum vertendum denunciaret. Quò coepta succederēt fe-
liciter, aduocantur duo Nostri Oetinga. Rem illi aggre-
diuntur magnis animis, pari labore, publicis cunctos, pri-
uatis singulos sermonibus hortari, Romanæ fidei symbo-
la, Christianæ vitæ officia docere, demonstrare non opus
esse, vt totum in Eucharistia Christum sumas, calicem
vsurpes. Arietata sepius ductim procūbebat hæresis: citati
omnes rusti, cœxaminati, refutati errores, inducti ad inui-
sam odiosamque primitus peccatorum enumerationem.
Octinginti septuageni septeni ab omnibus noxis, quas a
pueris contraxerunt absoluti. Sexageni quini ab hæresi
expliciti. Ab inueterato calicis vsu trecenti septuageni
reuocati, vsurpabant enim illum, non vt S. Sanctitas olim
indulserat; sed vt hæretica perscribit perfidia. Omnes qui
sub Antistitis dominatu erant, tactis Euangeliorum libris

ex præscripto Pij quarti fidem professi sunt Catholicam, quod non vno, sed pluribus diebus ob multitudinem fieri debuit. Aliquis scelestus pejerarat. In fidem Romanam iurantes, postquam iuramentum sacrosanctam Hostiam accipientes ridebat, dicebat omnia quæ fiebant, fieri in gratiam Antistitis. Sed non tulit istam numen diu blasphemiam: postera enim luce inter ientandum miser, cum offam ore conuoluit, de repente sanus, æger viuens, mortuus conspicitur. Nec pœna grauior petulanti linguæ, nec cautela cæteris melior esse potuit. Confessi ergo omnes ciues vnius oppidi, rustici plurium pagorum, sub vnaque panis specie communicati, iam sic viuunt vt ex præsentis statu præterita ipsi tempora obstupescant, tanto feliciores iam, quanto se miseres fuisse cognoscunt. Mirabilem Dei mutationem miratur alius Abbas, iamque per æmulatione incitatus suis calicem sustulit. Enimvero & coenobium ipsum Lunelacense Nostrorum approbavit industriam monachi vna, & Antistes ipse omnes P. Ignatij meditationibus exculti, à peccatisq; expiati, cum vniuersa cætera familia. Pacificati dissidentes. Alia vita alij mores introducti, qui vt continuarentur, euocati ex alijs Monasterijs aliqui qui exemplo præessent.

RESIDENTIA CON- STANSIENSIS.

A hæreſi reſipuerunt ſepteni deni. Virgo agens animam à noſtro Patre compellata clauſos aperuit oculos, vixitque dum de peccatis inſtituiſſet confeſſionem. Auctata bibliotheca varijs libris. Auctæ aræ duplici catapetaſmate opere plumario, & particula de cruce, ſicut & ſpina de corona Chriſti

Christi Saluatoris. Illustrissimus Princeps Eluacensis in
 nostra domo proceres Ciuitatis epulo, quod alibi in scijs
 nobis magnificum imperarat, excepit, facturis mentio-
 nem meliori occasione de loco Societatis Collegio assi-
 gnado. Crebrae admodum excursions e domo Constan-
 tiensi ad oppida, pagos, coenobia tum virorum, tum vir-
 ginum. Vna concio viginti quinque auditorum millia di-
 citur habuisse. Quatuordecim pagi, qui syluam Briganti-
 nam incolunt, nostrorum opera perlustrati Anabaptista-
 rum fraudibus intricatos explicuimus; suspectos monui-
 mus: infectos haeresi libros ne perniciem legentibus obli-
 nirent, in ignem misimus: purgatos a vitijs pane vitae
 impertiuimus. Religiosus in iisdem locis diuturna vexa-
 tus inualetudine, ab aliquot non litarat annis, vix Socie-
 tatis institutus exercitationibus, sibi restitutus rem diui-
 nam facit, diuini beneficij, nostrique Patris minime o-
 blitus.

PRO

